

Grenland Havn IKS

Miljørapport 2016

Grenland Havn IKS

Miljørapport 2016

Sertifikater

Grenland Havn IKS fikk i januar 2015 fornyet sitt sertifikat som bekrefter at bedriftens miljøstyringssystem tilfredsstillende kravene i miljøstandarden ISO 14001. DNV GL Business Assurance Norway AS gjennomførte periodisk revisjon 24.-25.november 2015 og det foreligger rapport og funnliste datert 30.november 2015.

Det ble registret i alt 12 avvik under revisjonen - alle i kategori 2 (mindre avvik).

Antall observasjoner var 7 og antall forbedringsmuligheter 5.

3 avvik og 8 observasjoner fra resertifiseringen er videreført som funn.

Standarden NS-EN ISO-14001:2015 foreligger i ny versjon. Siste frist for å tilpasse miljøstyringssystemet til ny standard er september 2018, men det anbefales at dette skjer senest september 2017.

De vesentligste endringene i ny standard er:

- Risikobasert tilnærming – Alt er ikke like viktig
- Interessenter – Kartlegging av interessenter og deres krav og forventninger
- Organisasjonens kontekst – Rammebetingelser, faktorer (interne og eksterne) som påvirker bedriften
- «Leadership vs. Management» – Får folk med seg, engasjerer, legger til rette, sikre god forståelse av strategi og mål, og hvordan disse skal nås

Miljøsertifikat

Grenland Havn IKS fikk i januar 2015 fornyet sitt sertifikat som bekrefter at bedriftens miljøstyringssystem oppfyller kravene i miljøstandarden ISO 14001.

Grenland Havn har hatt dette sertifikatet siden 2008. I Norge er det Oslo Havn og Grenland Havn som har sertifikater som bekrefter at man tilfredsstillende denne standarden.

- Endringsledelse – Kontekst, Interessenter, Krav og forventninger endrer seg
- Målstyring – Forankret i bedriftens strategi, ivaretar interessentene og er relatert til bedriftens viktige aktiviteter.

Og i tillegg et bredere syn på miljø, som inkluderer:

- Strategisk miljøstyring - Miljøstyring må få plass i strategien og ses i sammenheng med ekstern forhold (Kontekst) og risikostyring
- Større vektlegging av livssyklus tenkning – designprosesser, ved anskaffelser og avhending av produkter
- Fokus på å beskytte miljøet og ikke bare på å forhindre forurensning
- Det tiltenkte utfallet av miljøstyringssystemet er forbedrede miljøprestasjoner - og er ikke begrenset til forbedring av styringssystemet
- Mer spesifikke krav relatert til evaluering av prestasjoner

European Sea Port Organisation (ESPO)-PERS

Den europeiske havneorganisasjonen ESPO har en spesifikk miljøstyringsstandard som kalles PERS (Port Environmental Review System). I 2016 er miljøstyringssystemet til Grenland Havn vurdert av ESPO i henhold til deres Self-Diagnosis Methodology (SDM) og fått gode vurderinger tilbake.

Miljøstyringssystemet

Miljøhåndboken er tilgjengelig på intranettet til Grenland Havn IKS. Den tar for seg de etablerte rutiner og prosedyrer av betydning for det ytre miljø. Dette arbeidet krever engasjement fra alle ansatte.

I **HMS-håndboken** finnes informasjon om hvordan helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet organiseres ut i fra de krav regelverket stiller til HMS i vår virksomhet. Denne er også tilgjengelig på intranettet.

Internkontroll er kvalitetssikring. HMS handler om å sikre gode arbeidsvaner og et godt arbeidsmiljø.

Strategisk Plan

Ny Strategisk Plan for Grenland Havn IKS ble behandlet i havnestyret 29.01.2016 og godkjent i representantskapet 11.03.2016.

For Strategiplanen er det vedtatt en handlingsplan for perioden 2016-2019.

I Strategisk Plan er det vedtatt følgende:

Selskapets visjon:

Grenland Havn skal være det foretrukne og bærekraftige knutepunktet på vestsiden av Oslofjorden.

Selskapets forretningsidé:

Grenland Havn skal videreutvikles som en av Norges viktigste havner gjennom aktiv tilrettelegging for regionens næringsliv og bærekraftige transport.

Miljøpolitikk

Det ble i sak 35/ 2016, møte 02.09.2016 i havnestyret vedtatt ny miljøpolitikk

Miljøpolitikken er en konsekvens av ny Strategisk Plan og har følgende miljøvisjon:

Grenland Havn IKS skal kontinuerlig redusere miljøbelastningen relatert til egen virksomhet og være en pådriver for at tilknyttet virksomhet gjør det samme, fortrinnsvis gjennom samarbeid og anvendelse av ny teknologi.

Miljøvisjonen skal oppnås ved å;

- etterleve et sertifisert miljøstyringssystem som løpende medvirker til å styre og forbedre selskapets miljøinnsats.
- overholde lovbestemte krav og andre relevante krav selskapet har sluttet seg til
- legge vekt på kontinuerlig forbedring av miljøinnsatsen ved stadig å sette nye forbedringsmål og å gjennomføre forbedringstiltak.
- forebygge miljøuhell og ha beredskap for å begrense skader av uhell som måtte oppstå
- øke ansattes miljøbevissthet gjennom informasjon og opplæring
- samarbeide med kunder, leverandører, brukere/leietakere, ansatte og myndigheter slik at belastningen på miljøet fra havnevirksomheten som helhet blir minst mulig
- informere og kommunisere på en åpen måte om miljøstatus- og miljømål
- til våre kunder, andre interessenter og lokalsamfunn
- legge til rette for at det skal være lønnsomt å opptre miljøvennlig

Gjennomgang av virksomheten i 2016

Driften ved Grenland Havn

Langesund Fergeterminal (LFT)

Langesund Fergeterminal er miljøtilpasset med bl.a.

- Terminalbygg med vannbåren varme iht. til kravene i TEK 10.
- Terminalbygget har takteking av typen Sedum for å ivareta estetiske hensyn.
- Fergerampe har et støyreducerende belegg.
- Det er etablert et deponi i fergebåsen på terminalen for deponering av muddermasse.
- Det er etablert tilkoplingspunkter for strøm for lastebiler, kjølecontainere mm

For deponiet i fergebåsen gjennomfører Norconsult prøvetaking av 3 brønneriet 4 ganger pr år i henhold til det godkjente overvåkingsprogrammet. Det blir også tatt prøver fra en referansestasjon ved Stoa. Hensikten er å overvåke eventuelle utslipp av TBT og PAH.

I 2016 er det gjennomført i alt 3 prøvetakinger- i tillegg til den som ble gjennomført 12.11.2015.

Det er mottatt en del klager på støy fra lastebiler og kjølecontainere. Det ble derfor i 2016 anlagt tilkoplingsmuligheter for strøm på terminalområdet. Fjordline har i tillegg tilrettelagt for at lastebiler kan kjøre inn på terminalområdet utenom åpningstidene slik at de kan kople seg på strøm.

Administrasjonsbygg Brevik

Det ble i forbindelse med rehabiliteringen av administrasjonsbygget installert varmpumpe basert på sjøvann.

Det oppsto driftsproblemer på anlegget i 2014 på grunn av groing på vekslere i varmpumpe. Vinteren 2014 ble det derfor gjennomført en ombygging hvor sjøvannsinntaket er ført ned på ca. 40 meters dyp etter tillatelser fra både Kystverket og Porsgrunn kommune.

Våren 2016 ble det gjennomført en reparasjon av kompressor. Det medførte at varmepumpa var ute av drift i deler av 2016 og virkningsgraden ble lav.

Skien Havneterminal (SHT)

Det er installert LED armatur som erstatning for dagens 400 Watt gasspærer i alle tre lagerbygg samt noe av terminalbelysningen.

I forhold til lampene som brukes i dag er levetiden til LED-lampene mye bedre og behovet for å skifte ut pærer/lamper reduseres betraktelig. Teknisk ukeblad bruker 30.000 timer som levetid (det tilsvarer 22 år i våre lager).

Det er inngått leieavtale med CSI i lager C. Selskapet renoverer og bygger om containere til bruk av Forsvaret i krigsutsatte land og områder. Det er lagt avløpsledning fra lokalene i lager C til kommunalt avløpsnett.

Det er etablert nytt lagertelt.

Breviksterminalen

Det ble i 2016 søkt om midler fra ENOVA til etablering av landstrømsanlegg både på Lo-Lo kai/Tangenkai og Ro-Ro kai.

Søknaden var basert på et fleksibelt system med ulike frekvens og spenningsmuligheter.

Søknaden ble ikke imøtekommet.

Det er vedtatt at mobilkranene skal tilknyttes elektrisitet også under drift. Gjennomføring ble sett i sammenheng med planer om landstrømsanlegg. Det arbeides videre med å realisere dette tiltaket.

Alle maskiner på NST er nå av nyere dato.

Det er etablert et anlegg for mottak av flybensin. Anlegget er bygget av Grenland havn etter spesifisering av Statoil Fuel & Retail Aviation AS.

Statoil Fuel & Retail Aviation AS er senere solgt til Air BP Norway AS som nå er ansvarlig for anlegget.

Det er gjennomført støymålinger i henhold til måleprogram godkjent av Porsgrunn kommune. Det foreligger årsrapport for 2016.

Det er gjennomført forsøk med støyreducerende tiltak på åk.

Det har også vært befaring til Fredericia Havn i Danmark og Ghent i Belgia for å studere teknologiske løsninger som nå er på markedet for støyreduksjoner ved operasjoner av mobil havnekran (soft landing system) og åk (shock absorbing system).

Farled

Kystverket har iverksatt planlegging av ny innseiling til Grenland med sikte på å tilrettelegge for økt skipstrafikk i Gamle Langesund. Større skip må fortsatt bruke eksisterende led gjennom Kalven.

Kystverket har også igangsatt en utredning med utvidelse av Torsbergsrenna for å øke dypgående og få en bredere innseiling. Et slikt tiltak vil medføre betydelige utforinger i forhold til mudring og oppbevaring av forurensete sedimenter.

Det vurderes også om Gamle Langesundet kan tilrettelegges for gjennomseiling med større skip.

Gjennomgang av miljøforhold og etterlevelse av lovbestemte krav og andre krav - samsvarsvurderinger

Støy

Porsgrunn kommune godkjente i brev datert 14.03.2012 forslag til revidert kontrollregime for Breviksterminalen.

Det ble fattet følgende vedtak:

- Jevnlig støyberegning basert på kildemålinger; punktberegninger i referansepunkter som fremkommer i brev fra Fylkesmannen i Telemark datert 25.11.08 og jevnlig utarbeidelse av støysonekart for dag, kveld og natt.
- Oppgradere eksisterende støymodell med nye kildemålinger samt for tiden gjeldene beskrivelse av trafikkdata/mønster
  - Nye beregninger hver gang det skjer vesentlige endringer i driftsmønster eller støykilder som vil kunne endre støynivået med 3 dB eller mer, og minst en gang per år.
  - Nye kildemålinger hver gang terminalen trafikkeres av ny båt, det tas i bruk nye kjøretøy og utstyr på terminalområdet, eller hvis det skjer endringer av dekke og kjøremønster
- Supplering av måleprogrammet
  - Støymåling fra båt 1 gang per år

- Kontinuerlig støymåling ved sentral permanent målestasjon
- Kontinuerlig støymåling ved Hellåsveien 15
- Grenland Havn avgjør selv når den kontinuerlige støymåleren ved Hellåsveien 15 fases ut.

Årsrapport for 2016 foreligger i notat fra BS akustikk og gir følgende oppsummering:

Det har vært en liten økning i Ro-Ro-aktiviteten samtidig som o-Lo-aktiviteten ved terminalen har minket noe i 2016 i forhold til 2015. Lasting og lossing av Lo-Lo-skip om natten foregår noe mindre enn i 2015. Vår vurdering er at hverken Lo-Lo eller Ro-Ro-aktiviteten er endret nevneverdig slik at dimensjonerende aktivitet som lå til grunn for beregningene i 2015 er opprettholdt.

Nattaktiviteten er fortsatt dimensjonerende i forhold til støykravet. Støyberegningene for netter med Ro-Ro-aktivitet varierer fra 34-40 dB med høyest verdier i Hellåsveien, og for netter med Lo-Lo-aktivitet fra 33-40 dB med høyest verdier på Sætre.

De kontinuerlige målingene fra sentral målestasjon i 2016 viser at:

- *nivået om natten er økt noe for netter med Ro-Ro-skip i havnen og relativt uendret i forbindelse med Lo-Lo-aktivitet*
- *nivået om dagen og kvelden er omtrent likt som i 2015, men det mangler en del data slik at estimatene er noe usikre*

Antall naboklager har økt noe. Det gjelder særlig på grunn av containerhåndteringen på Tangenkai og operasjoner på natt. Det har vært gjort forsøk med støydemping av åk uten at det har lyktes å komme frem til tekniske løsninger som er robuste nok.

Det er nå utviklet tekniske løsninger for støydemping på kran og åk. Det er bestilt soft landing system på den ene kranen. Det vil bli montert tidlig i 2017. Ved bestilling av nye åk vil det bli satt krav om Shock Absorbing system.

Det klages også på lavfrekvent støy fra Ro Ro skipene. Dette er tatt opp med DFDS som har gitt instruksjoner til skipene om tiltak ved landligge.

Det er kontinuerlig stort fokus på kjøreadferd både hos kran- og maskinkjørere.

Forurenset sjøbunn

Det er ikke gjennomført nye sedimentundersøkelser i 2016. Resultatene av overvåkingen av deponiet på LFT i 2016 er oppsummert slik i rapport fra Norconsult datert 04.01.2017.

Overvåkingen av de tre grunnvannsbrønnene i deponiet på Langesund Fergeterminal har vist store variasjoner i PAH-konsentrasjoner gjennom tid innenfor spuntveggene. Det synes som om svært høy vannstand i havet eller mye nedbør øker tilførselen av vann til deponiet, noe som medfører at PAH konsentrasjonene i grunnvannet avtar (blir fortynnet). I perioder med normal vannstand er brønnene tilnærmet tørrlagte eller de inneholder vann som er grumsete og innehar forhøyede PAH konsentrasjoner.

Forhøyede konsentrasjoner er ikke problematisk så lenge det forurensete vannet forblir inne i det tilnærmede lukkede deponiet. Dersom det hypotetisk sett skulle skje en avrenning av forurenset sivevann fra deponiet til sjøen vil det skje en fortykning av PAH-forbindelsene. Beregninger hvor man tar utgangspunkt i en 10 ganger fortykning (konservativt lavt tall gitt strømstyrken i Langesundsfjorden) viser at det er kun tre enkelt-PAH-forbindelser fra brønn 1 og 2 som i noen tilfeller vil være over anbefalt grense i sjø. Sannsynligvis vil en utlekking likevel ikke være problematisk for nærlevende marine organismer fordi det raskt vil foregå ytterligere fortykning på grunn av gode strømforhold i Langesundsfjorden (1-3 knop jf. Vann-nett).

Det er lite som tyder på at det normalt er utveksling av vann mellom deponiet og sjøen. Vannprøver innhentet like utenfor deponiet på nedadgående vannstand etter høyvann indikerer ingen forhøyede PAH-konsentrasjoner. Det gjør heller ikke den tidsintegreerte SPMD undersøkelsen i sjøen like utenfor deponiet gjennomført i februar-mars 2016. Det er på det nåværende tidspunkt ingen indikasjoner på at det skjer en utlekking av PAH-forbindelser fra deponiet til sjøen.

I Fylkesmannen i Telemarks brev datert 28.06.2016 anbefales det at det gjøres en ny SPMD undersøkelse våren 2017. Når resultatene fra denne undersøkelsen foreligger vil Fylkesmannen gjennomføre en evaluering av pågående overvåkingsprogram. Inntil da ber Fylkesmannen i Telemark om at overvåkingen av grunnvannet i deponiet fortsetter.

Utslipp

Det er etablert utslipp av oljeholdig avløpsvann fra vaskeplasser for maskiner og utstyr via oljeutskillere på Skien Havneterminal og Breviksterminalen.

Det foreligger tillatelser fra Skien kommune datert 10.09.2008 og Porsgrunn kommune datert 14.11.2007 for disse med henvisning til Forurensingsforskriftens § 15-7. Dette innebærer bl.a. at oljeinnholdet i avløpet ikke skal overstige 50 mg/l.

Det foreligger avtale med Norsk Gjenvinning datert 24.01.2014 om årlig prøvetaking og tømming.

Det er gjennomført prøvetaking begge steder i regi av Norsk Gjenvinning i 2016.

Sammenstilling av måleresultater 2011 -2016:

	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>
Breviksterminalen	≤ 0.6 mg/l	≤ 0.6 mg/l	≤ 0.6 mg/l	≤ 1.52	≤ 6.35	4.33
Skien Havneterminal	≤ 1.23 mg/l	≤ 2.53 mg/l	≤ 1.69 mg/l	≤ 1.14	Ikke målbart	Ikke målbart

Konklusjon: Målingene dokumenterer at myndighetskravene for utslipp fra oljeutskillere ved vaskeplasser på Skien havneterminal og Breviksterminalen etterleves og at det dermed er samsvar mellom krav og utførelse.

Det er etablert avløp til offentlige avløpsnett fra lager C på SHT i forbindelse med etablering av leieforhold for CSI.

Avfall

I henhold til EU direktiv 2000/59/EF skal alle som driver eller eier en havn langs kysten, i samråd med berørte parter, utarbeide en plan for havnens mottak og håndtering av avfall og lasterester fra skip.

Endringer i forurensningsforskriften i 2014 sier at Fylkesmannen skal godkjenne avfallsplanen hvert 3 år fremover for ny godkjenning.

Avfallsplanen er revidert pr 26.02.2015 etter tilbakemeldingene fra Fylkesmannen i Telemark (FMTE) datert 8.12. 2014, samt endringer som er foretatt i forurensningsforskriftens kapittel 20 i 2013 og 2014. Miljødirektoratets veileder M – 147 er også lagt til grunn for oppdateringen. Planen vil heretter bli oppdatert hvert 3. år.

Som tidligere er planen utarbeidet for både offentlige og private kaier i Grenland havnedistrikt og er utformet som et samarbeid mellom Grenland Havn IKS, Ineos, Noretyl, Eramet, Norcem og Herøya Industripark.

Fylkesmannen har i brev datert 26.02.2015 godkjent avfallsplanen.

Det er gjennomført åpen anbudskonkurranse om innsamling, mottak og behandling av avfall fra skip og terminaler inkludert farlig avfall.

På grunnlag av konkurransen er det inngått avtale med Norsk Gjenvinning AS datert 11.januar 2016.

Fra 1.mai ble det innført krav om elektronisk deklarerer av farlig avfall på avfallsdeklaring.no.

Deklarering vil si innrapportering av farlig avfall og sikrer at myndighetene har nødvendige opplysninger om avfallets opprinnelse, innhold og egenskaper.

Miljødirektoratet har nå foreslått en endring i forurensningsforskriftens kap.20 og avfallsforskriftens kap.11. Forslaget innebærer at deklarasjonsplikten for farlig avfall flyttes fra skipet til havneansvarlig ved levering i havn. Dette er ivarett

Allerede i avtalen med NG hvor det i kravspesifikasjonen pkt 2.5 heter;
Leverandøren utfører deklarerer av farlig avfall på vegne av avfallbesitter ved henting. Det forutsettes at system for elektronisk deklarerer tas i bruk i løpet av 2016.

Grenland Havn abonnerer på ordningen Grønt Ansvar hos Norsk Gjenvinning og kan søke faktura, deklarasjonsskjemaer, levert mengde og gjenvinningsgrad.

Avfallsmengder og sorteringsgrad:

Skipsavfall	2016	2015	2014
Mengde kg	50808	55017	38237
Sorteringsgrad %	49	41	32

Terminalavfall	2016	2015	2014
Mengde kg	43815	38168	61300
Sorteringsgrad %	74	65.1	76.5

Dette viser at sorteringsgraden på terminalavfall er god og økende for skipsavfall. Det byr likevel på utfordringer å holde avfallsplassene for skipsavfall i orden når det ikke er jevnlig tilsyn.

Energi

Det foreligger følgende tall for dieselforbruket på de to mobilkranene:

	2015	2016
M3	15592	16025

Det er installert LED armatur i lagrene på SHT og dette skal etter hvert også gjøres for terminalbelysningen.

Det er nødvendig å gjennomgår driftsrutinene for varmepumpa i administrasjonsbygget for å øke virkningsgraden.

Det blir kontinuerlig vurdert om overgang til biler og maskiner basert på «grønn» energi er hensiktsmessig.

Kjemikalier / Substitusjon

Det er god kunnskap i organisasjonen om kravet til datablad for kjemikalier. Eco- online er oppdatert i 2014/ 2015.

Klima

I forbindelse med forberedelsene til ENOVA søknaden om etablering av landstrømsanlegg ble det gjort analyser av drivstoff forbruket ved all skipstrafikk inn til Grenland Havnedistrikt i 2015.

Analysen ble gjennomført av Marine Benchmark og viser at totalt brenselforbruk på alle skip i 2015 var ca 14 000 tonn.

Det er innhentet data fra www.norskeutslipp.no for utslipp fra 3 industribedrifter i regionen og sammenliknet med et anslag for utslippene fra skip basert på drivstoff forbruket.

Dette viser følgende for 2015:

	<i>CO2-tonn</i>	<i>NOX-tonn</i>
Norcem	744 324	518
Ineos	12 907	15
Yara	1 126 400	1 117 000
Skip	44 363	629

Det er et arbeid i gang med klima- og energiregnskap for Grenlandskommunene.

Leverandørevaluering

Det foreligger et revidert anskaffelsesreglement datert høsten 2011 fra Grenlandskommunenes Innkjøpsenhet. GKI er benyttet som innkjøpsrådgiver ved diverse anskaffelser.

GKI har vært knutepunkt for Telemarks satsning på miljø og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser, i form av prosjektet Grønne Innkjøp Telemark slik at alle som beslutter, prosjekterer og anskaffer på vegne av det offentlige i Telemark, skal ta hensyn til miljø og sosialt ansvar i sine anskaffelser.

Anskaffelsesreglementet skal nå revideres og det skal da tas hensyn til nye veiledningstekster fra Staten i forbindelse med nytt anskaffelsesregelverk gjeldene fra 1.1.2017. Det forslås blant annet følgende for miljø og klimahensyn ved anskaffelser:

Det fremgår av lovens § 5 første ledd at nærmere bestemte offentlige oppdragsgivere skal innrette sin anskaffelsespraksis slik at den bidrar til å

redusere skadelig miljøpåvirkning og fremme klimavennlige løsninger der dette er relevant.

Det fremgår av lovbestemmelsen at oppdragsgiveren skal oppfylle miljøforpliktelsen blant annet ved å ta hensyn til livssyklus kostnader. I mange tilfeller vil virksomheten spare penger og oppnå klima- og miljøgevinster ved å ta hensyn til kostnadene knyttet til hele livssyklusen til anskaffelsen. Livssyklus kostnader omfatter alle direkte og indirekte kostnader ved en vare, tjeneste eller bygge- og anleggsarbeider, ikke bare innkjøpsprisen.

Oppdragsgiver kan ta i betraktning miljø- og klimahensyn på mange forskjellige måter og på forskjellige stadier av anskaffelsen, jf. § 5 annet ledd. Det kan for eksempel stilles krav om miljøledelsesstandarder i kvalifikasjonsfasen, eller det kan utformes relevante tildelingskriterier eller kravspesifikasjoner. Oppdragsgiver kan også kreve en spesiell merkeordning eller ivareta miljø- eller klimahensyn gjennom kontraktskrav. Leverandører som har brutt miljølovgivningen, kan avvises fra konkurransen.

Staten har sendt ut på høring forslag til ny forskriftsbestemmelse om miljø i regelverket for offentlig anskaffels.

Beredskap

Grenland havn deltar i IUA-interkommunalt utvalg for akutt forurensing og katastroferådet for Telemark.

Interne revisjoner

Ansvaret for interne revisjoner ble i 2012 plassert hos administrasjonssjefen. Etter innspill fra revisor er det laget 3 årsplaner for internrevisjoner for å sikre at det blir en systematisk gjennomgang av miljøstyringssystemet.

Internrevisor lager egen rapport men alle avvik registrert legges nå inn i Staminainteraktiv sammen med øvrige uønskede hendelser.

Dette sikrer oppfølging.

Eksterne henvendelser / klager

Eksterne støyklager totalt

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
BT	26	14	29	42	47	64
LFT					14	10
Andre					2	1

- I 2014 ble det innført en ordning med innmelding av støyklager via GHs hjemmesider. Fra oppstart sommeren 2014 og ut 2014 ble det mottatt i alt 42 henvendelser - 32 fra Sætre/Brevik og 7 fra Heistad.
- I 2015 er det registrert i alt 47 klager på støy fra Breviksterminalen hvorav 39 fra Sætre/Brevik, 5 fra Heistad, 1 fra Brentås og 2 fra hytteeier på Sandøya.
- I 2016 er det registrert i alt 64 klager på støy ved Breviksterminalen hvorav 45 fra Heistad/Brevik og 19 fra Heistad.
- I 2015 er det registrert 14 klager på støy fra Langesund Fergeterminal og 2 klager på støy fra skip som ligger til anker i Frierfjorden og venter på kaiplass på Herøya og 1 fra beboer på Strømtangen for støy fra skip som lå ved kai.
- Fra LFT er det registrert i alt 10 klager i 2016.

Uønskede hendelser

- I 2012 ble det registrert 4 interne avvik knyttet til miljøforhold mot 9 i 2011 og 2 i 2010.
- Det ble i alt registrert 7 uønskede hendelser i 2013 hvorav kun 1 er rettet direkte mot miljøforhold.
- Det er i 2014 registrert i alt 45 uønskede hendelser. I 2015 er det registrert i alt 74 uønskede hendelser hvorav 11 er relatert til miljø og 32 etter gjennomført internkontroll/vernerunde.
- I 2016 er det registrert i alt 34 uønskede hendelser.

Trender i avviksmeldinger

Støy

Det har vært en klar økning i klager fra Sætre / Brevik de siste årene. De fleste klagene er relatert til Lo-Lo operasjoner på Tangenkaia fordi vær- og streikeaksjoner har ført til anløp på natt pga. forsinkelser i ordinære anløp.

Klagene besvares av Grenland havn etter å ha innhentet uttalelser fra NST. En del klager er også relatert til skip hos Norcem. Etter initiativ fra Brevik Vel har Norcem og Renor nå etablert en egen internettside for klager.

Klager fra Heistad går primært på lavfrekvent støy fra Ro Ro skipene når de ligger til kai.

Det er også mottatt enkelte klager på støy ved Langesund fergeterminal som i all hovedsakelig skyldes trailere som står med motor på. Her er det nå satt opp skilt med beskjed om max 1 min tomgangskjøring, og i november 2015 ble det etablert strømuttak for kjølebiler.

Fjordline har nå organisert en ordning som tillater trailere å kjøre inn på terminalen utenom ordinær åpningstid så de kan kople seg på strøm.

Interne forhold

Ved implementering av **Staminainteraktiv** er det lagt godt til rette for innmelding og behandling av interne hendelser. Dette gjelder særlig dokumentasjon på strakstiltak-korrigerende tiltak-forebyggende tiltak.

Det er innført praksis med at de skal gjøres en årsaksanalyse når hendelsen saksbehandles.

Måloppnåelse/miljøprestasjoner

Status for Handlingsplanen for 2016 fremgår av oversikten i dette avsnittet.

Oppfølging av lovpålagte målinger og kontroller er gjennomført for:

- Støy Breviksterminalen
- Utslipp oljeutskillere
- Deponi av forurensede masser i deponi LFT

Handlingsplan for forbedringsarbeidet – rapport 2016

Mål	Ansvar	Tiltak	Ferdig	Fremdrift	Utført
Miljøstyring	SUH	<ul style="list-style-type: none"> • Oppdatering til ny ISO standard • Tilpasse miljøpolitikk til ny Strategisk plan • Delta i Eco Port Nettverk 	2016	Ledermøte	Ikke gjennomført Gjennomført Gjennomført
Energi	SUH/BS	<ul style="list-style-type: none"> • Kartlegge Energiforbruk • Søke Enova midler • Terminalbelysning • Rutiner i JobTech • Tidsstyring 	2016	Ledermøte	Delvis gjennomført Gjennomført Delvis gjennomført
Elektrifisering av mobilkraner BT	SUH	<ul style="list-style-type: none"> • Planlegge for etablering av el drift av mobilkraner – Breviksterminalen • Søke Enova støtte 	2016	Ledermøte	Gjennomført som del av ENOVA søknad

<i>Mål</i>	<i>Ansvar</i>	<i>Tiltak</i>	<i>Ferdig</i>	<i>Fremdrift</i>	<i>Utført</i>
Landstrøm skip		<ul style="list-style-type: none"> • Utarbeide plan for landstrøm • Samarbeide med Norcem om tilrettelegging og søke Enova støtte 			Gjennomført
Støy		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utprøving av støyreducerende tiltak åk sammen med Bromma ▪ Kran: Soft landing system 	2016	Ledermøte	Gjennomført Gjennomført og bestilt
Forebyggende tiltak	BS	Utvikle og slutføre system for forebyggende vedlikehold for mobilkraner og andre prioriterte maskiner og bygg	2016	Ledermøte	Ikke gjennomført-opprettet stilling som FDV ingeniør
Avfall	SHO	<ul style="list-style-type: none"> • Implementere ny entreprise • Økt innsats med informasjon for å øke sorteringsgrad • Bedre skilting og utforming av avfallsstasjoner 	2016	Ledermøte	Gjennomført Ikke gjennomført i påvente av ny logo og profil for GH
Klimautslipp	SUH/BS	<ul style="list-style-type: none"> • Ved anskaffelser vektlegge miljøvennlige alternativ • Rabattere skip med miljøvennlig teknologi • Utarbeide klimaregnskap 	2016	Ledermøte	Tilpasses nye regler for offentlig anskaffelse Gjennomført Delvis gj.ført

<i>Mål</i>	<i>Ansvar</i>	<i>Tiltak</i>	<i>Ferdig</i>	<i>Fremdrift</i>	<i>Utført</i>
Beredskap	BS	Gjennomføre årlige beredskapsøvelser	Høst 2016	Ledermøte	Gjennomført
Anskaffelse	SHO	Utarbeide kravspesifikasjon for leverandører og leietakere mht miljø			Vil skje i samarbeid med GKI

Opplæring/ressursbehov

Det er besluttet å opprette en ny stilling som FDV ingeniør underlagt Teknisk sjef. Stillingen skal primært dekke følgende arbeidsoppgaver;

- Planlegg og gjennomføre forbyggende vedlikehold av maskiner, utstyr, bygninger og kai infrastruktur.
- Gjennomføre internkontroller
- Oppdatere og ajourholde miljøstyringssystemet til Grenland Havn IKS

Utfordringer i 2017

Det er nå vedtatt ny Strategisk Plan for Grenland Havn IKS.

Et av de strategiske målene er *Bærekraftig havnevirksomhet*:

Grenland Havn IKS skal aktivt tilrettelegge for og bidra til et grønt skifte i transportsektoren og næringsutviklingen.

Arbeidet med å gjennomføre denne strategien vil, sammen med tilpasning til ny ISO 14001 standard, være hovedoppgavene for miljøstyringssystemet i 2017.

Brevik, den 20.januar 2017

Sten Ulrik Heines

